

Súd: Krajský súd Nitra  
Spisová značka: 5Co/537/2016  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516201918  
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2016  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula  
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:1516201918.1

## Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom s predsedom senátu JUDr. Vladimírom Pribulou a sudcami JUDr. Renátou Pátrovičovej a JUDr. Borisom Minksa v právnej veci žalobcu: F. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom W., N. XXXX/X, zastúpená Advokátskou kanceláriou Law Service, s.r.o. so sídlom Zvolen, Stráž 3, IČO: 36 861 723, proti žalovanému: B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., Q. XXX/X, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 8. júna 2016, č. k. 12C/139/2016-58, takto

### rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

### odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitre (súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) uznesením zo dňa 8. júna 2016, č. k. 12C/139/2016-58 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ktoré vydal vyšší súdny úradník, rozhodol, že nepriznáva navrhovateľovi (ďalej len „žalobcovi“ - pozn. odvolacieho súdu) oslobodenie od súdnych poplatkov. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 138 ods.1,2,3 a 5 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (OSP).
2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že dňa 18.3.2016 bolo Okresnému súdu Nitra postúpené podanie žalobcu, ktorým žiada určiť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Podaním zo dňa 9.5.2016 žalobca žiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov vzhľadom na svoje pomery.
3. Súd prvej inštancie uviedol, že priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov je viazané na návrh účastníka konania a z tohto dôvodu dostatočné preukázanie osobných a majetkových pomerov zaťažuje účastníka konania, v ktorého záujme je oslobodenie od súdnych poplatkov a ten má povinnosť svoje pomery dokladovať v zmysle § 138 ods. 2 OSP. V prípade, ak nemá súd osobné a majetkové pomery účastníka konania dostatočne preukázané, nemôže posúdiť, či odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov, a teda musí rozhodnúť o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov.
4. Vzhľadom k tomu, že žalobca svoje osobné a majetkové pomery súdu nepreukázal, resp. nedokladoval vyplneným tlačivom ani žiadnym iným spôsobom, súd rozhodol o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. Samotné podanie žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov bez preukázania majetkových pomerov, ktorá povinnosť je na ťarchu žiadateľa o oslobodenie, nezakladá jeho nárok na oslobodenie. Povinnosť preukázať svoje majetkové a osobné pomery je žiadateľovi o oslobodenie uložená zákonom.
5. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom uviedla, že sa nachádza v nepriaznivej finančnej situácii a táto je dôsledkom aj tých skutočností, že je nútená sa v občiansko-právnych konaniach domáhať svojich vlastníckych práv. Táto situácia má nepriaznivý vplyv na jej psychický a fyzický stav a inú možnosť ako sa brániť žalobami v súdnych konaniach nemá, čo sa

stáva časovo a finančne neúnosným. Práve tieto okolnosti vytvárajú situáciu, kedy nie je možné uhrádzať súdny poplatok a tým sa jej prakticky znemožňuje domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou, ktoré predstavuje jej právo zaručené Ústavou Slovenskej republiky. Hoci jednotlivito výška súdneho poplatku sama osebe nepredstavuje neprekonateľnú bariéru jeho uhradenia, avšak v kontexte množstva konaní (niekoľko desiatok), ktoré musela iniciovať na ochranu svojho vlastníctva, nie je finančne únosné uhradiť každý predmetný súdny poplatok.

6. Poukázala na to, že povinnosťou súdu je skúmať splnenie podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov a že súd môže vychádzať pri preverovaní ňou uvedených skutočností aj zo svojej vlastnej činnosti, teda ex offo skúmať a zohľadniť aj napr. počet prebiehajúcich konaní. Účelom ustanovenia § 138 OSP je, aby účastníkovi nebolo len pre jeho majetkové a sociálne pomery znemožnené uplatňovať alebo brániť svoje právo, čo sa však prakticky v tomto prípade deje. Je toho názoru, že sú splnené predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov- nepriaznivá majetková situácia a tiež nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Navrhla, aby súd zrušil svoje uznesenie o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov.

7. Sudkyňa Okresného súdu Nitra v predkladacej správe pre Krajský súd v Nitre uviedla, že odvolaniu nemieni vyhovieť a predložila spis na rozhodnutie o odvolaní krajskému súdu.

8. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) , v zmysle § 380 ods. 1 CSP viazaný odvolacími dôvodmi a v zmysle § 383 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods.1 CSP a contrario a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods.1 CSP ako vo výroku vecne správne potvrdiť.

9. V tejto sporovej veci rozhodol súd prvého stupňa o návrhu žalobkyne na oslobodenie do súdneho poplatku podľa ustanovení § 138 ods.1 až 3 a ods.5 Občianskeho súdneho poriadku (OSP).

10. Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok bol zrušený v § 473 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok a podľa § 474 CSP tento zákon nadobúda účinnosť 1.júla 2016.

Podľa § 254 ods.1 CSP súd na návrh prizná oslobodenie od súdneho poplatku, ak to odôvodňujú pomery strany.

Podľa § 470 ods.1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 470 ods. 2 prvá veta CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Podľa § 60 CSP stranami sú žalobca a žalovaný.

Podľa § 236 CSP v písomnom vyhotovení uznesenia sa uvedie označenie súdu, ktorý ho vydal, označenie strán a ich zástupcov, označenie prejednávaneho sporu, výrok, stručné odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia.

Podľa § 378 ods.1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 380 ods.1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 387 ods.1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa odseku 2 tohto ustanovenia ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Z citovaného ustanovenia § 138 ods.1 OSP platného a účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie (ešte ako súdu prvého stupňa) ako aj z ustanovenia 254 ods.1 CSP platného a účinného od 1. júla 2016 vyplýva, že súd rozhoduje o priznaní alebo nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku výlučne na návrh strany, t.j. nerozhoduje o tejto otázke z úradnej povinnosti. Je preto na strane, aby predložila k návrhu o oslobodenie od súdnych poplatkov všetky doklady, ktoré sú podľa jej mienky dôležité pre takéto rozhodnutie.

Z uvedeného vyplýva, že strana - žiadateľ o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov nesie dôkazné bremeno a je povinná preukázať všetky okolnosti dôležité pre rozhodnutie o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. Je preto v záujme strany, aby svoje osobné, majetkové a zárobné pomery preukázala. Pri nepreukázaní osobných, majetkových a zárobných pomerov súd nemôže rozhodnúť inak, ako oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznať.

12. V predmetnej veci žalobkyňa vôbec nepreukázala svoje osobné, majetkové a zárobné pomery, hoci na nej bolo dôkazné bremeno preukázať všetky okolnosti dôležité pre priznanie oslobodenia od súdneho poplatku, ktorý podľa súdu prvej inštancie v tejto sporovej veci predstavuje sumu 99,50 eura, preto súd prvej inštancie správne rozhodol, keď žalobkyni nepriznal oslobodenie od súdneho poplatku a odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia prvoinštančného súdu.

13. Na zdôraznenie správnosti jeho dôvodov odvolací súd dodáva, že nemožno prihliadať na počet súdnych konaní, ktorých je poplatník stranou a bez riadneho preukázania osobných, finančných, zárobných a majetkových pomerov táto skutočnosť sama osebe nemôže odôvodniť iné než zamietavé rozhodnutie o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov. Rozhodnutie súdu prvého stupňa zodpovedá aj štandardnej judikatúre týkajúcej sa rozhodovania súdov o oslobodení od súdneho poplatku.

14. O oslobodenie od súdneho poplatku musí účastník požiadať. Je pritom povinnosťou účastníka vierohodným spôsobom preukázať súdu svoje pomery, ktoré sú rozhodné pre posúdenie dôvodnosti jeho žiadosti. Pre posúdenie dôvodnosti priznania oslobodenia od súdnych poplatkov sú rozhodujúce najmä majetkové a sociálne pomery účastníka, ale aj výška súdneho poplatku a povaha nároku (Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 7. decembra 2010, sp. zn. 5 Sžo 246/2010).

15. Zákon nevysvetľuje bližšie obsah pojmu "pomery účastníka", nepochybne však musí ísť o majetkové pomery (a ak je žiadateľom fyzická osoba, tak aj rodinné, sociálne a zdravotné) žiadateľa, majúce základ v okolnostiach, ktoré nie sú len dočasnej či prechodnej povahy a odôvodňujú záver, že ako poplatník celkom alebo sčasti (v prípade žiadosti o čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov) nemôže splniť poplatkovú povinnosť alebo že jej splnenie od neho nemožno spravodlivo žiadať. Samotná skutočnosť, že žiadateľ o oslobodenie nemá dostatok finančných prostriedkov, ešte neznamená, že jeho majetkové pomery odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov. Pomery účastníka konania (fyzickej aj právnickej osoby, podnikateľský aj nepodnikateľský subjekt) nie sú určované len finančnou hotovosťou, resp. stavom na bankových účtoch, ale celkovou majetkovou situáciou (Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 4. septembra 2009, sp. zn. 4 Obo 51/2008).

16. Pomeri účastníka sa rozumejú jeho osobné, zárobné a majetkové pomery. Pri skúmaní týchto pomerov preto nemožno brať do úvahy, či zákonom ustanovená výška súdneho poplatku je vyvážená a či zodpovedá konkrétnym okolnostiam prerokovanej veci. Podstatné je totiž iba to, či pomery účastníka konania, skúmané z hľadiska osobného, zárobného a majetkového, odôvodňujú prípadné oslobodenie od súdnych poplatkov. V tomto rámci je možné posudzovať aj otázku, či môže spĺňať podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov majetný účastník, ktorý aktuálne nemá dostatok voľných finančných prostriedkov, a to aj s prihliadnutím na výšku požadovaného súdneho poplatku (Uznesenie Ústavného súdu SR z 8. apríla 2010, sp. zn. II. ÚS 179/2010).

17. Vzhľadom k hore uvedeným skutočnostiam odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia.

18. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods.2 druhá veta CSP a § 3 ods.9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) .

**Poučenie:**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).